

28ste zondag door het jaar

Vandaag het verhaal van de (rijke) jongeling die naar behoren leefde maar niet van zijn bezit af kon. Jezus laat daarop weten dat het heel moeilijk is voor iemand met veel geld in het Rijk de hemelen te komen. Dat gaat onder andere over vergeving, maar

misschien allereerst over wijsheid, – een eigenschap van de manier waarop we ons leven inrichten. De eerste lezing spreekt van wijsheid. Laten we kijken hoe een en ander zit.

Thema: “Wat is wijsheid?”

EERSTE LEZING uit het boek Wijsheid (7,7-11)

Ik bad en inzicht werd mij geschonken, ik smeekte en de geest der wijsheid kwam over mij. Ik verkoos haar boven scepters en tronen, en in vergelijking met haar beschouwde ik rijkdom als niets; zelfs de kostbaarste steen stelde ik met haar niet gelijk, want goud is vergeleken met haar slechts stof, en zilver niet meer dan slijk. Ik hield van haar meer dan van gezondheid en schoonheid, en ik stelde haar boven het licht. Want de glans die zij uitstraalt verbleekt nooit. Met haar vielen mij alle goederen ten deel en dank zij haar verwierf ik rijkdommen zonder tal.

TWEDE LEZING uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus (10,17-30)

Toen Jezus zich weer op weg begaf, kwam er iemand aanlopen, die zich voor hem op de knieën wierp en vroeg: 'Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwig leven te verwerven?' Jezus antwoordde: 'Waarom noemt ge Mij goed? Niemand is goed dan God alleen. Ge kent de geboden: Gij zult niet doden, gij zult geen echtbreuk plegen, gij zult niet stelen, gij zult niet vals getuigen, gij zult niemand tekort doen, eert uw vader en uw moeder.' Hij gaf Hem ten antwoord: 'Dit alles heb ik onderhouden van mijn jeugd af.' Toen keek Jezus hem liefdevol aan en sprak: 'Eén ding ontbreekt u; ga verkopen wat ge bezit en geef het aan de armen, daarmee zult ge een schat bezitten in de hemel, en kom dan terug om Mij te volgen.' Dit woord ontstelde hem en ontdaan ging hij heen omdat hij vele goederen bezat. Toen liet Jezus zijn blik gaan over zijn leerlingen en zei tot hen: 'Hoe moeilijk is het voor degenen die geld hebben het Koninkrijk Gods binnen te gaan!' De leerlingen

stonden verbaasd over wat Jezus zei. Daarom herhaalde Hij: 'Kinderen, wat is het moeilijk het Koninkrijk Gods binnen te gaan. Voor een kameel is het gemakkelijker door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke in het Koninkrijk Gods te komen.' Toen waren ze nog meer verbijsterd en ze zeiden tot elkaar: 'Wie kan dan nog gered worden?' Jezus keek hen aan en zei: 'Dit ligt niet in de macht der mensen maar wel in die van God: want voor God is alles mogelijk.' Daarop nam Petrus het woord en zei: 'Zie, wij hebben alles prijsgegeven om U te volgen.' Jezus zei: 'Voorwaar, Ik zeg u: niemand die huis, broers, zusters, moeder, vader, kinderen of akkers om Mij en om de Blijde Boodschap heeft prijsgegeven, of hij ontvangt nu, in deze tijd, het honderdvoud aan huizen, broers, moeders, kinderen en akkers, zij het ook gepaard met vervolgingen, en in de toekomstige wereld het eeuwig leven.

OVERWEGING

Het enige onderwerp, dierbare mensen, dat in de wereld en ook in de Kerk altijd problematisch is geweest, trouwens nog steeds is, gaat over bezit en eigendom. In de bijbel staat frequent woordeloos dat bezit en eigendom een recht is, maar dat je levensgeluk zal worden verkregen in een milieu van eenvoud en soberheid. Het gebrek daaraan treft de Kerk al ruim 1500 jaar als verwijt, en is dan ook verdedigbaar gezien haar rijkdom, haar uiterlijke pracht en praal.

De wereld, dierbare mensen, is het hachelijke voorbeeld. De zucht naar bezit en macht schept complete economische en politieke systemen in landen die omwille van geld en macht andere landen beoorlogen. Ik hoef u dat nauwelijks toe te lichten; bv. de val van het communisme, al weer bijna 30 jaar geleden, bewees de mislukking en was een reden tot vreugde, maar dat maakte nog lang geen einde aan de sociale ademnood van de mensen daar. Ook 200 jaar eerder heeft de Franse revolutie de wereld ingrijpend veranderd en veel goeds gebracht, maar ten aanzien van bezit en macht is de wereld niet principieel veranderd. Het zijn enkele voorbeelden waarover veel te zeggen zou zijn. Maar één ding staat vast: eigendom heeft alles te maken met vrijheid, ... zo denkt althans menigeen, terwijl daartegenover een enkeling kan stellen, dat juist het afstand doen van eigendom iemand echt vrij maakt.

Die rijke jongeman uit het evangelie geloofde zijn vrijheid te hebben verkregen door de geboden stipt te onderhouden. Keurig! Hij kon nergens op worden gepakt en het eeuwig leven zou hem niet ontgaan. En toch, ... hij had het gevoel dat er iets

ontbrak, – vandaar zijn vraag naar een definitief geluk. Jezus zegt hem “Doe weg wat je hebt en kom achter mij aan.”

Dierbare mensen, dat verhaal zou je in de laatste jaren 'ns moeten houden aan financiële instellingen, zoals banken en verzekeringen. Vele zullen het onzin vinden. Ze zullen misschien nog even naar hun voorhoofd wijzen als je weg bent. U begrijpt, dierbare mensen, wat ik bedoel. In de wereld van het geld werkt men voor rendement. Misschien kan het niet anders; ik ben geen econoom. Maar als je binnen de kringen van de wereld denkt als Jezus van Nazareth, ben je in haar ogen niet goed wijs. Want de wijsheid van de wereld is de jacht op een zekerheid die een mens lijkt te verkrijgen uit macht en eigendom. De eerste lezing vertelt erover.

Dat geld niet gelukkig maakt, weten de meeste mensen al heel vroeg, maar die overtuiging is een culturele illusie. Want vrijwel iedereen, ook al heel jong, zit achter bezit en inkomen aan, – al is het maar met een krantenwijk om het mobieltje te kopen dat status biedt. Het is zo gangbaar, zo normaal, dat alternatieven ons nauwelijks bezighouden. Jezus van Nazareth denkt daar anders over en stelt, dat de grootste wijsheid van hen is, die het Koninkrijk van God zoeken, – dat wil zeggen: Hem volgen, onder andere in eenvoud en soberheid, dus het tegendeel van de wereld.

Dat Koninkrijk van God, dierbare mensen, wat is dat dan toch? U doet er goed aan bij het Rijk van God niet alleen maar vrome en brave gedachten in u toe te laten. Het Koninkrijk van God is minstens een milieu, dat lijnrecht staat tegenover de wereld, – dat wil zeggen: de wereld van het geld en de macht, van succes en populariteit, van applaus, van eigendunk en zelfgenoegzaamheid, – de wereld als een macht die bv. in onze aarde een object van exploitatie ziet, inclusief in de mensen die er wonen. Dat vindt de wereld wijs, God niet.

Wijsheid heeft niets te maken met intelligentie. Een hoge intelligentie kan zelfs een handicap zijn als je je leven in wijsheid wilt slijten. Wereldse wijsheid is immers achter je eigen zekerheid aanzitten, – dat wil zeggen: je eigen schepper en verlosser willen zijn, menen dat het allemaal van jezelf afhangt.

Wijsheid is evenmin het privilege van rijken noch van armen. Ik ken vermogende mensen die absoluut niet van de wereld zijn, die de betrekkelijkheid van hun vermogen dagelijks voor ogen hebben. Ik ken ook arme mensen die zich halfdood werken omdat ze denken dat hun zekerheid ligt in welstand en bezit.

De vraag wat wijsheid is, zoekt een antwoord dat alles te maken heeft met echte vrijheid, – dat wil zeggen: los te zijn van je eigen ambities en je eigen levensontwerp. Wat Jezus die jongeman

adviseert, is afstand te doen van zijn geld, – niet omdat bezit en eigendom op zichzelf fout zouden zijn, maar omdat ze je verleiden tot het geloof, dat ze je vrijheid scheppen. Het is daarom onwijs je te hechten aan wat je hebt en er ook nog op te rekenen.

U hebt nu, dierbare mensen, reden voor een vraag: moet je je bezit dan toch maar wegdoen? Het antwoord staat nergens, zelfs niet in de evangelietekst van vandaag. Jezus eist niks. Hij adviseert. Die jongen gaat weg, is bedroefd, omdat hij dacht dat hij het voor elkaar had, maar te horen krijgt dat eenvoud en soberheid voorwaarden zijn van wat hij zocht: eeuwig leven dat hier en nu begint. Met andere woorden: doe je je bezit niet weg, – oké, maar dan ben je wel gewaarschuwd. Het is wijsheid je te onthechten. Het is wijsheid regelmatig afstand te doen van wat je echt over hebt en dan zal je het gevoel krijgen wat echte vrijheid is.

Het gaat bovendien niet alleen over bezit en eigendom. De eerste lezing spreekt over de wijsheid als de moeder van alle vrijheid. Misschien dacht Jezus daaraan bij de vraag van die jongen, toen Hij zei: “Verkoop wat je bezit ...” Je mag daarbij denken, dat het ook gaat over gehechtheid aan je eigen gelijk, aan je status, aan drank, aan roken, aan je auto, je huis, ... aan datgene wat jij-zélf mogelijk vrijheid noemt, maar wat het per saldo niet is.

Dierbare mensen, ik sluit kort af. Het is een onderwerp voor dozijnen overwegingen want de hele wereld draait dol op macht, bezit en consumptie en noemt dat vrijheid.

Ik laat het bij u én bij mij. Want al is Jezus' advies een nauwelijks haalbare kaart, het oriënteert ons wel. Misschien is dat het begin van een Kerk die de wereld te kijk zet.

(– Ruimte voor aantekeningen –)

